

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/621
Toplantı Tarihi/Sayısı : 29.2.2024/39
Karar Numarası : 2024/234
Başvuran : Ö. K.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Nazilli E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın Nazilli E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda sağlık hakkının ihlal edildiği ve tarafına haksız şekilde disiplin cezası verildiği iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Sağlık hakkının ihlal edilmesi sebebiyle şikâyetinde bulunması üzerine kasıtlı olarak yasal haklarının kullandırılmadığını, sağlık sorunlarının evrakta giderilmiş olarak düzenlenmesine rağmen sağlık sorunlarının devam ettiğini,

b. Kurum İdaresi tarafından hakkında sürekli disiplin soruşturması başlatıldığını, başlatılan disiplin soruşturmalarında ifadesi alınmamasına rağmen disiplin cezası verildiğini ve yasal haklarını kullanamaması sebebiyle kötü muameleyle maruz kaldığını ve tarafına uygulanan farklı muamele sebebiyle ayrımcılık yasağının ihlal edildiğini iddia etmektedir.

3. Muhatap Nazilli E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan alınan yazılı görüşte özetle;

a. Nazilli E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Disiplin Kurulu Başkanlığı'nın 21/4/2022 tarihli ve 2022/... sayılı kararı ile 15/4/2022 tarihinde hükümlü Ö. K.'nin haftalık kapalı ziyaret görüşünde babası A. K. ile yapmış olduğu kapalı görüş sırasında Kurum görevlilerine hakaret etmesi sebebiyle "kurum görevlilerine hakaret veya tehditte bulunmak" eyleminden üç gün hücreye koyma cezasının verildiği,

b. Disiplin Kurulu Başkanlığının 20/5/2022 tarihli ve 2022/... sayılı kararı ile başvuranın babası A. K. ile yaptığı haftalık telefon görüşmesi sırasında Kurum görevlilerine hakaret etmesi sebebiyle "kurum görevlilerine hakaret ve tehditte bulunmak" eyleminden üç gün hücreye koyma cezası verildiği,

c. Söz konusu disiplin cezalarının başvuranın şikâyet dilekçesi yazmasından dolayı tarafına kasıtlı olarak verildiği iddiasının doğru olmadığı, başvuranın disiplin cezası aldığı her iki olaya ilişkin ifadesinin alındığı ve olaylara ilişkin muhakkik raporlarının hazırlandığı,

ç. Başvuranın 21/4/2022 tarihli disiplin cezasının onaylanması ve cezasını infaz etme talebiyle 25/4/2022 tarihinde dilekçe yazdığı ve Nazilli İnfaz Hakimliğinin 5/5/2023 tarihli kararı ile cezasının onandığı,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

d. Başvuranın 20/5/2022 tarihli ve 2022/... sayılı disiplin cezası verme kararına karşı Nazilli İnfaz Hakimliğine başvuru yaptığı, Nazilli İnfaz Hakimliğinin 1/6/2022 tarihli kararı ile başvuranın talebinin reddedildiği ve disiplin cezasının onandığı,

e. Başvuranın bel ağrısı şikayeti sebebiyle kullanmakta olduğu gabapentin etken maddeli ilaç raporunun süresinin bitmesi üzerine Kurum doktoru tarafından muayene edildiği, başvuranın belinde fitik olduğu, ameliyat olmak istediğini beyan ederek beyin cerrahisi polikliniğine sevkini talep ettiği, başvuranın talebinin Kurum doktoru tarafından uygun görülerek 12/4/2022 tarihinde Nazilli Devlet Hastanesi beyin cerrahisi polikliniğine sevkini sağlandığı,

f. Başvuranın Nazilli Devlet Hastanesi beyin cerrahisi polikliniğinde muayene olduğu sırada ameliyat olmak istemediği, rapor süresi biten ve ceza infaz kurumlarında uyuşturucu etkisinden dolayı amacı dışında kullanılmak üzere sıkça talep edilen neurontin isimli ilacın yazılmasını talep ettiği, doktor tarafından "Lomber MR" çekilmesinin uygun görüldüğü,

g. 21/4/2022 tarihli Nazilli Devlet Hastanesi Radyoloji Tetkik ve Sonuç Raporunda MR bulgularının normal olduğunun tespit edildiği ve 27/4/2022 tarihli muayenede başvuranın nöropatik ağrı ileri tetkik ve tedavisi için Algoloji Polikliniğine sevki uygundur değerlendirmesinin yapıldığı,

ğ. Nazilli E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun 29/4/2022 tarihli yazısı ile başvuranın Adnan Menderes Üniversitesi Uygulama ve Araştırma Hastanesi algoloji polikliniğine sevkini uygun görüldüğü ve 9/5/2022 tarihi saat 10.30'a randevu verildiğinin anlaşıldığı, yazı üzerine alınan notta başvuranın muayene edildiği ve reçete düzenlendiği bilgisinin yer aldığı belirtilmiştir.

4. Muhatap Kurumun cevabına karşılık başvuran tarafından görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

6. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinde ise özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön İncelemenin Yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... yönlerinden incelenir."

8. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesinde "*... (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*" hükmü yer almaktadır.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın iddiaları, muhatap Kurumun cevapları ve konuya ilişkin mevzuat hükümleriyle birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

11. Anayasa'nın 17'nci maddesinin üçüncü fıkrası ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesi herhangi bir sınırlama öngörmeksizin işkence, insanlık dışı ve onur kırıcı muamele ve cezaların yasaklanmasının mutlak mahiyetini belirtmektedir. Kötü muamele yasağının mutlak mahiyeti Anayasa'nın 15'inci maddesi kapsamında belirtilen savaş veya ulusun varlığını tehdit eden başka bir genel tehlike halinde dahi istisna öngörmemiştir. Aynı şekilde Sözleşme'nin 15'inci maddesi benzer bir düzenleme ile kötü muamele yasağına ilişkin herhangi bir istisna öngörülmemiştir (Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), *Selmouni/Fransa*, B. No: 25803/94, 28/7/1999, para. 95; *Assenov ve Diğerleri/Bulgaristan*, B. No: 24760/94, 28/10/1998, para. 93).

12. AİHM, mahpuslara yeterli tıbbi bakımın sağlanmamasının asgari eşiği aşan düzeyde kötü muamele oluşturabileceğini belirtmiştir (AİHM, *Wenerski/Polonya*, B. No: 44369/02, K.T: 20.01.2009, para.58.). Mahkeme, tıbbi bakımın eksik veya yetersiz olduğunun belirlenmesi hususunda bilirkişi raporu gibi delillere yeterli kadar atıfta bulunulmasını aramaktadır (AİHM, *Krivolapov/Ukrayna*, B. No: 5406/07, 2/10/2018, para. 76).

13. Avrupa İşkence ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi (CPT)'ye göre mahpusların gözetim altında buldukları süre boyunca, tutukluluk sürelerinden bağımsız olarak her zaman bir doktora erişimlerinin bulunması gereklidir. Sağlık hizmetleri, doktora danışma talepleri gereksiz gecikme olmadan karşılanacak şekilde düzenlenmelidir (CPT/Inf (93) 12, para.34.).

14. Ceza infaz kurumunda tutulan hükümlü ve tutuklular bakımından Anayasanın 17'nci maddesi devlete kişilerin insan onuru ile bağdaşır koşullarda tutunmalarını sağlama ve infazın yöntemi ile infaz sürecindeki davranışların mahkumları ceza infaz kurumunda kalma dolayısıyla zorunlu olarak ortaya çıkan sıkıntı ve üzüntü seviyesinden daha fazla bir ıstıraba maruz bırakmama pozitif yükümlülüğünü yüklemektedir. (AYM, *Mete Dursun*, B. Numarası: 2012/1195, 18/11/2015).

15. Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetim, Dış Koruma, Hükümlü ve Tutukluların Sevk ve Nakilleri ile Sağlık Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Protokol'ün "*Hükümlü veya tutukluların muayene ve tedavilerinin yapılacağı hastaneler*" başlıklı 34'üncü maddesinde yer alan düzenleme şu şekildedir: "(1) Hastaneye sevki zorunlu görülen hükümlü veya tutukluların muayene ve tedavileri, bulunduğu yer ya da en yakın Devlet veya üniversite hastanesinin hükümlü koşullarında yapılır. 2) Bu hastanelere gönderilen hükümlü ve tutukluların başka yerlerdeki hastanelere sevki sağlık kurulu raporuyla; acil ve hayati tehlikesi bulunması hâlinde ise varsa biri hastalığın uzmanı olmak üzere iki uzman hekim tarafından verilen ve başhekim tarafından onaylanan ve hastalığın sebebi, tedavinin hangi sebeple bulunduğu hastanede gerçekleşmediği, hastaya nerede ve ne tür tedavinin uygulanması gerektiğini açıkça belirten bir raporla olur. Bu durumda da en yakın ve hükümlü koşulu bulunan Devlet veya üniversite hastaneleri tercih edilir. 3) Hükümlü ve tutuklular acil haller dışında özel sağlık kuruluşlarına sevk edilmez. 4) Kampüslerde kurulan semt polikliniklerinde, kampüste bulunan ceza infaz kurumu hasta hükümlü ve

tutuklularının yanında, başka ceza infaz kurumlarından gelen hasta hükümlü ve tutukluların da muayene ve tedavisi yapılabilir.”

16. Başvuranın sağlık hakkının ihlal edildiği iddiası ile ilgili olarak muhatap Kurum tarafından gönderilen bilgi ve belgeye göre; başvuranın ilaç raporunun süresinin bitmesi üzerine Kurum doktoru tarafından muayene edildiği, bel fitiği hastalığı sebebiyle Kurum doktoru tarafından 12/4/2022 tarihinde Nazilli Devlet Hastanesi beyin cerrahisi polikliniğine sevk edildiği, başvuranın muayene sırasında ameliyat olmak istemediğini fakat rapor süresi biten ve uyuşturucu etkisinden dolayı amacı dışında kullanılmak üzere sıkça talep edilen neurontin isimli ilacı talep ettiği, doktor tarafından Lomber MR çekilmesinin uygun görüldüğü ve yapılan tetkik sonucunda başvuranın MR bulgularının normal olduğunun tespit edildiği ve ileri tetkik yapılması adına Adnan Menderes Üniversitesi Uygulama ve Araştırma Hastanesi algoloji polikliniğine sevk edildiği ve burada başvuran adına reçete düzenlendiği anlaşılmaktadır.

17. Başvuranın sağlık hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddialarını destekler nitelikte herhangi bir belge sunulmadığı ve muhatap Kurum tarafından iletilen sağlık evrakları incelendiğinde başvuranın hastalığıyla ilgili bir sağlık kuruluşuna sevk edildiği, farklı tarihlerde muayene olmasının sağlandığı ve doktor tarafından uygun görülen tetkiklerin yapıldığı görülmektedir. Muhatap Kurumun ilgili mevzuat ve içtihatlar doğrultusunda işlemlerini gerçekleştirdiği, başvuranın sağlık hakkının ihlal edildiği iddiasının açıkça dayanaktan yoksun olması sebebiyle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

18. Başvuranın sağlık hakkının ihlal edildiği iddiasıyla şikayette bulunması üzerine yasal haklarını kullanmadığını ve disiplin cezası verildiğini ileri sürmüştür. Muhatap Kurum tarafından gönderilen bilgi ve belgeler incelendiğinde Nazilli E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Disiplin Kurulu Başkanlığı'nın 21/4/2022 ve 20/5/2022 tarihli kararları ile başvurana disiplin cezası verildiği, söz konusu disiplin cezalarının muhakkik raporları incelendiğinde başvuranın ifadesinin alındığı, başvuranın disiplin cezalarıyla ilgili İnfaz Hakimliğine başvuru yapmasının akabinde disiplin cezalarının onandığı anlaşılmaktadır.

19. Anayasa Mahkemesi bir kararında tüm aşamalarda tutarlı ve birbiriyle uyumlu şekilde ileri sürülmeyen, uygun ve yeterli delil ile desteklenmeyen, bu sebeple muhatap tarafından savunulması mümkün olmayan başvuruda bir ihlalin olmadığına açık olduğu sonucuna varmıştır (AYM, *Beyza Metin*, B. No: 2014/19426, 12/12/2018, para. 48).

20. Başvuranın Kurum tarafından kasıtlı olarak disiplin soruşturması başlatıldığı ve ifadesi alınmadan disiplin cezası verildiği iddialarını destekler mahiyette herhangi bir somut dayanak bulunmadığı ve bu kapsamda başvuranın iddialarının açıkça dayanaktan yoksun olduğu ve başvurunun kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

29/2/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TIRYAKI
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye